

'De Keik naar de zon', het gebouw met het dak gekrukt op 33 graden, gal op het zuiden en volledig bedekt met zonnepanelen, werd in 2009 gebouwd op het bedrijventerrein Arantia en is inmiddels iconisch voor De Wijk van Morgen. Het was een simpele maar doeltreffende stap naar een energieneutraal pand en tuch werd het niet aanvaard en gebouwd door ingeniërs van een groot bedrijf maar door studenten van de Zuyd Hogeschool. "We vanden dat de tijd dat studenten handvaste maar wel moesten meten onderhand wel voorbij was", vertelt de senior docent Rita Sciarra Ludo Kockelkorn het project. "We wachten iets waarbij de nieuwste technologie kon worden toegepast in een mooi gebouw. Dat werd 'De Keik', zoals het sindsdien is gaan heten."

WILLEN MET DE BUITENWERELD

De basis van dit bijzondere pand bleek ook het startpunt voor een bijzondere samenwerking tussen onder meer Zuyd Hogeschool, de gemeente Heerlen, Parkstad Limburg en de Innovatie Limic. Samen met S-Buik heeft Zuyd Hogeschool vervolgens De Wijk van Morgen gesticht. De overige partners zijn vooral belangrijk voor het faciliteren en financieren daarvan. "We vormen hier een learning community", aldus Henk Raaijck, directeur van S-Buik. "Eenzijdig is er natuurlijk de kennis van maar anderzijds zijn er ook bedrijven, zoals SCO, dat hier een researchlab heeft ingericht waar onderzoek wordt gedaan naar duurzame bouwmaterialen. Duurzaam bouwen en duurzame energieopwekking zijn de speerpunten voor de Wijk van Morgen, vooral voor de regio Zuid-Limburg als geheel. Maar niet alleen op en onderzoek alleen kun je er niet. Innovaties moeten ook getest worden op kinderriolies en gedraagstreef worden aan particuliere atheners en gebruikers. Dat is dan ook de vervolgstap die wij hier hebben gezet. We hebben een match gemaakt tussen de bedrijven in de incubator, de bestaansinstellingen daarbuiten en de bedrijven en overheden in de lokale regionale omgeving."

OPZING SOLAR

Het goed voorbeeld van die aanpak is de zij zag solar. 'De Keik' is al een geslaagd voorbeeld van een alternatieve oplossing van zonnepanelen, maar de zij zag gaat nog

een stap verder. "Het is een concept om energie op te wekken via de gevel", aldus Ludo Kockelkorn. "In theorie en als prototype werkte het al goed, maar in de praktijk moest het nog bewezen worden. Q-Park in Heerlen stelde zijn gevels ter beschikking om de zij zag uit te testen. Zo'n fase is van essentieel belang om overtuigde overtuigen uit het concept te halen. Pas daarna kun je werkelijk de markt ermee op."

FEEDBACK VAN EINDGEBRUIKERS

De gemeente Heerlen is een van de lokale overheden die met De Wijk van Morgen samenwerkt om palakten met deze innovatieve technieken in zogeheten demo-woningen in stads wijken te kunnen laten installeren. "Ze kunnen we vooral in de laatste fase van de ontwikkeling terecht: hoe reageren eindgebruikers op deze vormen van verduurzaming van hun woonomgeving? Kunnen ze de installatie eventueel betalen?"

"Juist dankzij die geoliede samenwerking tussen alle betrokken partijen, zijn wij in staat innovaties naar buiten te brengen die niet alleen beloftevol ogen maar dat ook daadwerkelijk zijn"

Vaak begint een innovatie met ideeën van studenten en onderzoekers en komen bedrijven in een latere fase in beeld. Maar ze kunnen ook veel eerder bij de ontwikkeling betrokken worden. "Dat was onder meer het geval met de aanpak van organisch materiaal. Die is in samenwerking met bedrijven op Chemex bedacht en gemaakt", vertelt Henk Raaijck aan.

SCHAALGROOITE BIJEN

Het Zuid-Limburgs bedrijfsleven wordt overigens niet ad hoe het innovatieproces betrokken. Wil een concept werkelijk succesvol zijn, dan moet het op een realistische manier aan de markt kunnen worden gebracht. "Daarom betrekken we ook nadrukkelijk het ink bij onze werkzaamheden", zegt Henk Raaijck. "Het is belangrijk dat installateurs en andere ondernemers dit soort productie in hun aanbod kunnen integreren. Maar het ink kunt uit zichzelf zelden tot dit soort innovatie, niet omdat er in het ink geen interessante ideeën worden leven – integendeel – maar omdat men er voldoende tijd voor heeft en vooral aansluitende schaalgrooite. Wij zorgen ook voor dat laatste."

Verhoogt ze hun wooncomfort of is de meerwaarde ervan juist nauwelijks merkbaar en meetbaar? We verzamelen dit soort informatie niet met behulp van oppervlakkige vragenlijsten die via de website kunnen worden ingevuld maar via grondige sociale monitoring. Je krijgt dus waardevolle feedback van twee groepen: van de ink-bedrijven die de technieken moeten installeren en van de bewoners die ermee geconfronteerd worden. De reacties van die twee groepen is absoluut aanwijsbaar."

Pas als ook deze fase succesvol is afgerond kan een innovatief concept in productie worden genomen en te koop aangeboden. "We moeten het eerst vanuit een laboratoriumstadium in de praktijk uitrollen en het daarna in de praktijk te kunnen brengen", vertelt Henk Raaijck het samen. "Juist dankzij die geoliede samenwerking tussen alle betrokken partijen, zijn wij in staat innovaties naar buiten te brengen die niet alleen beloftevol ogen maar dat ook daadwerkelijk zijn."

Voor meer informatie, ga naar: www.dewijkvanmorgen.nl <<

INNOVEREN, DEMONSTREREN, IMPLEMENTEREN

Wijk van morgen realiseert werkbare innovaties

Tussen prototype en praktijk zit een lang traject. Veel innovaties sneuvelen onderweg, omdat er aan de uitvoerbaarheid haken en ogen blijven zitten. De Wijk van Morgen probeert die barrières te slechten door ontwikkelaars en ondernemers een geïntegreerd parcours te bieden. Niet alleen de technische, ook de juridische, sociale en economische implicaties worden onder de loep genomen. Het resultaat is een meetbaar grotere slaagkans.

Henk Raaijck (links) en Ludo Kockelkorn van Zuyd Hogeschool uit Heerlen.